

MASA TURISMOARI AURRE EGITEKO IDEIAK BARTZELONATIK

Kataluniako hiriburuan ere ez dute errezeta borobilik. Baina, gutxienez, gu baino denbora gehiago izan dute galderak egin eta erantzuten ahalegintzeko.

Lander Arretxea Bereziartua

@larretxea

“Desazkunde turistikoak: masa turismoari alternatibak ekonomia sozial eraldatzailetik”. Hala du izenburua arreta eman digun mahai-inguruak. Metroan ordu erdiko bidaiak eginda heldu gara Bartzelonako Sant Antoni auzoko Fabra i Cots fabrika ohira. Asteburu osorako dozenaka ekimen antolatu dituzte bertan, Fira de la Economia Solidaria delakoaren baitan. Igande goiza bada ere, jende mordoxka dabil hara eta hona, azokako postuei beha. Denboraz larri gabiltza, eta zuzenean hartu dugu guk prestatu duten aretorako bidea, postuei begira hasteko tarterik gabe.

Lau euskaldun elkartu gara beste berrogei bat laguneren artera. Bi donostiar eta bi zumaiar. Ez da kasualitatea. Lehenago ere ezagutzen dugu elkar eta badakigu kezka bertsuek ekarri gaituztela hona: Donostian 2016ko Europako Kultur Hiriburutzaren aitzakian biderkatu den turista uholdeak izututa etorri gara

batzuk; besteak *Game of Thrones* telesail arrakastatsuen grabaketek Zumaian izango duten eraginak beldurtuta. “Bartzelonan urteak dira antzeko arazoei aurre egin behar dietela. Izango dute gure gaitzetzako konponbiderik?”, galdetu diogu elkarri.

Laster zapuztu zaigu masa-turismoa frenatzeko errezeta borobilarekin etxeratzeko itxaropena. Nahikoa izan da antolatzaileetako baten lehen hitzak entzutea: “Mahai honetan gaudenok, parean eserita zaudetenok beste zalantza ditugu”. Talde txikitik banatuko gaituzte, eta guri ere iritzia ematea tokatuko zaigu. Ez genuen halakorik espero.

Erantzunak integrala izan behar du

Aurretik ordea, sarrera labur bana egin digu (ustezko) hizlari bakoitzak. Hasierran auzo gutxi batzuetan gertatzen zena apurka ingurukoetara zabaltzen ari dela gogorarazi du Daniel Pardo Bartzelonako

auzoen asanbladako kideak; Universitat Autònoma de Barcelonako Filka Sekulova irakasleak turismoaren baretzea desazkunde orokorrako baten eskutik soilik etor daitekeela; eta jasangarritasunarena sistemak oso erraz barneratzen duen kontzeptua dela salatu du udaletik ekonomia sozial eraldatzailea sustatzeko ahaleginean diharduen Jordi Viak. “Eredu sozial eta ekonomikoa eraldatzeko bokazioarekin ez bada, turismo arduratsua proposatzeak ez du ezertarako balio”.

Katalunia barnealdeko herrietan turismo “arduratsua” eskaintzen duen Fent Pais kooperatibako Nil Camprubi izan da sarrera egiten azkena. Txanponaren beste aldeak erakutsi digu; saioak piztuko dizkigun kontraesanak asko izango direla iragarri bezala. “Gaiari herrialde ikuspegitik begiratu behar zaio, eta turistak hirietatik atera. Bartzelonarentzat arazoa dena, gero eta prekarioagoa den landa-inguruarentzat konponbidea izan daiteke”.

Manifestazioa Bartzelonako Gràcia auzoan hotel berriak eraikitzearen kontra.

VICTOR SERRI / LA DIRECTA

Airbnb: ardiz jantzitako otsoa

Taldetan banatu gara segidan. Halakoe-tan ohikoa den zalantzen ondoren seikote batean sartu gara bi donostiarrak. Katalanez egiten ez dakigula, baina ez dugula ulertzeko arazorik, hori izan da gure lehenengo azalpena. Baina hau bai, kasualitatea izan da, kataluniar bakarra dago taldean, eta hark ere nahiago omen du gaztelaniaz egin. “Nola irudikatzen duzu Bartzelona askoz ere turista gutxiagorekin?”. Horixe seion artean erantzun behar dugun galdera.

Hitz-aspertuak, hala ere, beste bide bat hartu du. Hogeita bost urtez turismoaren sektorean lan egin duela kontatu digu bartzelonarrak, eta diagnostiko konpartitu baten bila hasi gatzazkio galdezka. Berehala, etxebizitza partikularrak aldizka alokatzeko erabiltzen den Airbnb hartu du hizpide. “Hasi-erabatean ekonomia kolaboratiboaren eredu txalogarria zen; alternatiba, as-

koren ahotan. Orain aldiz, agentziek eta etxe bloke osoak dituzten pertsonak dirutza biltzeko erabiltzen duten tresna bihurtu da”. Gaur gaurkoz, Airbnb-k ohe gehiago ditu Bartzelonan bertako hotel guztiek baino. Etxebizitza prezioan eta turisten uholdean kate handiek besteko eragina duela gehitu du Jaengoa den neskak, eta arriskutsua dela, herri mugimenduetatik hoteleak bakarrik begiratzen diegulako. Ez dio inork kontra egin.

Inbertsioak nola uxatu

Egokitu zaigun galderari taxuzko erantzunik eman gabe harrapatu gaitu antolatzailearen abisuak. “Amaitu da txanda”. Interesgarria egin zaigu ordea beste taldeetan hausnartu dutena entzutea: Ekonomia sozial eraldatzailetik bestelako lan eredu eta sektoreak indartu behar direla, ahoz ahoko kontzientziazioa oraindik ere ezinbestekoa dela, ho-

tel gehiago eraikitzea debekatu beharko litzatekeela... Eta ideia gehiago ere bai.

Orduan hasi da iritzi dantza soltea. Turismoaren arazoa kuantitatiboa edo kualitatiboa den galdetu du gazte batek, eta azkar erantzun dio auzoen asanbladako kide Daniel Pardok: “Gaur gaurkoz jende eta inbertitzaile gutxiago etor dadin lortzea da gure helburu nagusia”. Nola egiten da hori ordea? Denok buruan genuen galdera erantzun du mahai-inguruari sarrera eman dion hizlariak berak: “Modu bakarra dago: erakundeetatik eta herri mugimenduetatik eraginda lortu behar dugu turismora bideratutako inbertsioak ez errentagarriak izatea”.

Haserre tonu nabarmenarekin hartu du hitza emakume heldu batek. “Hemen berrikerian gauden bitartean auzoak etengabe eta modu basatian ari dira eraldatzen. Badugu benetan irabazteko aukerarik? Agian bai, baina hitz politak utzi eta neurriak hartu behar ditugu orain, neurri ausartagoak”. Erakundeetatik orain egiten dena baino gehiago egin daitekeela gehitu du, eta hezkuntzan ere sustatu behar dela jarrera kritikoa, kutsadura edo birziklapenaren gaiarekin egin izan den bezala.

Erakargarritasunaren paradoxa

Irribarre okerra piztu digu zutik jarrita hitz egin duen hurrengoak: “Paradoxa zera da, hemen egiten ari garen mahai-inguru honek berak ere, interes turistikoa pizten duela”. Eszeptikoaren paperean jarraitu du gero: “Ez ote gaude oso bakarrik honetan? Baditugu erreferenteak? Hiri gehienetan hemen garaitu nahi dugun hori desio dute”.

Iritsi bezainbeste zalantzarekin eta burumakur joango ginela pentsatzen hasi gara, baina orduantxe iritsi da, saioa borobiltzeko, Jordi Viaren txanda. “Ez gara autoengainuan eroriko. Parean dugun munstroaren tamaina zein den onartu behar dugu, mila kontraesan ditugula... Baina duela hogeita bost urte martiziano hutsak ginen ekonomia sozial eraldatzaileaz hitz egiten genuenak, eta begira zenbat gauden gaur hemen, azoka honetan”. Badago egin daitekeen bide bat, baditugu zentzudunak diruditen pista batzuk, baina espero dezagun ez dugula guk ere beste hogeita bost urte itxaron beharko. Lehen baino lasaiago, isilean hobeto pentsatzen delako-edo, ideia horri bueltaka egin dugu metrorako bidea. ■